

Høringssvar fra Dansk Kulturliv

Forslag til lov om administration af tilskud på Kulturministeriets område

Til: Kulturministeriet
Att: Jane Nørgaard Øhle

Fra: Dansk Kulturliv
Att: Jakob Sørensen

Om Dansk Kulturliv

Dansk Kulturliv er fælles interesseorganisation for kulturlivets brancheorganisationer og mere end 1100 danske kulturinstitutioner. Dansk Kulturliv arbejder for at skabe de bedste rammer om danskernes møde med kultur og kunst.

Medlemmerne af Dansk Kulturliv er:

- Dansk Scenekunst
- Danske Museer
- Dansk Live
- Kulturhusene i Danmark
- Danske Koncert- og Kulturhuse
- Danmarks Biblioteksforening
- Danske Ensemble- Orkestre- og Operainstitutioner

Dansk Kulturliv takker for muligheden for at afgive høringssvar.

Lovforslaget har et legitimt sigte om at samle og forenkle reglerne for tilskudsadministration. Samtidig lægger det op til væsentlige ændringer i, hvordan styring, kontrol og klage organiseres. Den reelle betydning afhænger i høj grad af den efterfølgende udmøntning og implementering.

Hovedsynspunkter fra Dansk Kulturliv:

- **Armslængde og centralisering:** Forslaget udvider ministerens styringsrum (tildelingskriterier, vilkår, klage, data/tilsyn). Det kan – afhængigt af udmøntningen – resultere i en u hensigtsmæssig forkortelse af den politiske armslængde.
- **Standardisering og byrder:** Afbureaukratisering er et centralt mål, men byrden kan via standardiserede skabeloner, digitalt formatpres og øget efterkontrol, risikeres at flytte over på tilskudsmodtager.
- **Usikkerheder:** Udfaldet afhænger af, hvor indholds nære tildelingskriterier bliver, hvor fast delegation forankres, hvordan klage og stikprøver indrettes, og hvordan automatiseret sagsbehandling afgrænses.
- **Inddragelse:** Kulturlivet har ikke været inddraget i forberedelsen. Det fremgår ikke, hvordan sektoren inddrages i implementeringen. Det bør ændres, og der bør udarbejdes en procedure, der sikrer høringsret.

Overordnede bemærkninger

Efter vores bedste viden tager lovforslaget ikke afsæt i et bredt anerkendt problem, der kalder på hasteløsninger. Dansk Kulturliv kender ikke til væsentlige problemer i den nuværende tilskudsforvaltning eller offentlig kritik af den nuværende tilskudsudmøntning. Vi må derfor lægge til grund, at hovedbegrundelsen er et ønske om at effektivisere administrationen. Vi er heller ikke bekendt med, at der er rejst kritik af effektiviteten i den nuværende administration af tilskud på kulturministeriets område. Med forslaget formaliseres ministerens udvidede bemyndigelser alene med henvisning til administrative hensyn og uden forudgående systematisk inddragelse af centrale aktører i tilskudskredsen. Vi deler ønsket om at afbureaukratisere og skabe større klarhed, men udtrykker bekymring over, at den fremtidige anvendelse af den udvidede hjemmel ikke er tilstrækkeligt belyst i det fremsendte materiale.

Generelt ser vi med bekymring på, hvordan kunsten og kulturen i stigende grad pålægges snævrere og snævrere rammer for sin frie udfoldelse, også i Europa og Danmark. Vores bekymring beror ikke på mistillid til den nuværende minister, men loven etablerer et styringsrum, der også gælder for kommende ministre. I det foreliggende lovmateriale ser vi ikke tydelige værn, der effektivt modvirker en sådan udvikling (fx stærke, varige armslængde- og inddragelsesgarantier indbygget i regelsættet).

Regeringsgrundlaget lægger op til en ny kulturpolitisk vision udarbejdet med inddragelse af kulturlivet. Set fra Dansk Kulturliv havde det været oplagt først at føre den brede drøftelse om rammerne for kulturens udfoldelse og dernæst fremsætte målrettede lovforslag, der understøtter den politiske retning — med et stærkt mandat. I stedet fremstår nærværende forslag primært som et administrativt effektiviseringsgreb, uden klar kobling til den politiske vision for kulturpolitikken.

Hvis ministeren ønsker at gå videre med lovforslaget, anbefaler vi, at der etableres en klar, forpligtende struktur for inddragelse af tilskudsmodtagerne – herunder Dansk Kulturliv og vores medlemsorganisationer. Vi foreslår, at strukturen som minimum omfatter:

- **Tids- og procesplan for bekendtgørelser:** For hver nøglebekendtgørelse (tildeling/tilsyn, klage, data/IT, regnskab/revision) offentliggøres en roadmap med milepæle: *udkast* → *min. 4 ugers høring* → *høringsnotat med begrundede svar* → *endelig bekendtgørelse*.
- **Armslængde- og automationsværn i praksis:** Indfør faste procedurer, der sikrer, at faglige afgørelser aldrig automatiseres, samt krav om obligatorisk klageadgang ved alle væsentlige afgørelser.
- **Åben evaluering:** En planlagt, offentlig evaluering efter 12–24 måneder, hvor man måler på administrative byrder, sagsbehandlingstider, klagesager og erfaringer fra modtagere.

Konkrete bemærkninger og forslag

1. Tildelingskriterier og armslængde

Vi anerkender behovet for tværgående, klare regler. For sikre værn mod indholdsstyring bør kriterier formuleres på rammeniveau (formål, kvalitet, udbredelse) og ledsages af en udtrykkelig grænse mod styring af det konkrete kunstneriske og kulturelle indhold i enkeltsager.

Forslag: Skriv i bekendtgørelserne, at generelle kriterier ikke må anvendes til indgreb i konkrete kunstneriske- eller kulturelle dispositioner.

2. Delegation til uafhængige faglige organer

Armslængden afhænger af, *hvem* der træffer afgørelser.

Forslag: Offentlig delegationsplan pr. område, forankret i bekendtgørelse, så delegation er stabil over tid.

3. Klageadgang

Muligheden for at afskære administrativ klage bør anvendes varsomt.

Forslag: Skriv ind i bekendtgørelsen, at administrativ klageadgang som udgangspunkt bevares de steder, hvor den eksisterer i dag.

4. Budgetvejledning herunder Løn, kilometertakster og udgiftslofter

Ved statens "særlige engagement" signaleres krav om løn på niveau med statens overenskomster og laveste km-takst; derudover bred hjemmel til udgiftslofter (herunder løn/administration). For mindre kulturinstitutioner med et beløbsmæssigt begrænset statsligt tilskud kan et krav om at følge lønniveauerne i statens overenskomster være en uforholdsmæssig stor udfordring, hvis lønniveauer i den pågældende branche afviger væsentligt herfra. Det kan være lønniveauer, som er individuelt eller overenskomstmæssigt fastsat. Et krav om at følge statslige lønniveauer vil navnlig være en udfordring i brancher med overenskomstdækning, fx scenekunstbranchen, hvor nogle medarbejdergrupper er overenskomstdækket og andre ikke er, men hvor de ikke-dækkede medarbejdergrupper flugter lønmæssigt med overenskomsterne i branchen. Det vil kunne skabe meget store skævheder.

Forslag: Præcise tærskler og snæver anvendelse; særskilt høring og konsekvensvurdering, samt mulighed for at tage hensyn til lokale overenskomster eller tilsvarende.

5. Regnskab, revision og tilsyn

Differentiering og stikprøver kan lette byrder for små tilskud, men kræver gennemsigtighed.

Forslag: Offentliggør bagatelgrænser, stikprøvemodel og udvælgelseskriterier; lav vejledning/tjekliste til modtagere.

6. Data og digitalisering

Udvidet datahjemmel og krav til digitale formater må være proportionale.

Forslag: Indfør proportionalitetsprincip i datakrav; klare slettefrister, logning og formålsbegrænsning; afgræns automatiseret sagsbehandling til administrative led og krævet menneskelig efterprøvelse i væsentlige afgørelser.

7. Samlet tilsyn ved stat/kommune

”Største tilskudsyder” som tilsynsførende kan give skift år for år.

Forslag: Mulighed for flerårige aftaler om tilsynsplacering for stabilitet.

Afsluttende bemærkninger

Hvis lovforslaget alene anvendes til at sikre mere transparens og klarhed i tilskudsadministrationen på Kulturministeriets område samt lette byrden for tilskudsmodtagerne, er det godt. Men forslaget rummer et udvidet styringsrum, som – hvis det bruges indholds nært og uden stabil delegation – kan forkorte armslængden. Vi opfordrer derfor til, at ministeriet:

1. Forankrer delegation og gør klageadgang stærkt og gennemsigtigt,
2. Udformer tildelingskriterier som sætter rammerne frem for indhold og opstiller klare værn mod indholdsstyring,
3. Anvender data og digitalisering proportionelt,
4. Inddrager kulturlivet bredt i implementeringen, herunder sikring af relevante sektorer høringsret.

Dansk Kulturliv stiller sig til rådighed for dialog og bidrager gerne i en følgegruppe og i høringer af de kommende bekendtgørelser.

Med venlig hilsen

Dansk Kulturliv
Jakob Sørensen
Sekretariatsleder

Telefon: 20 70 03 51

Mail: Jakob@DanskKulturliv.dk